

VAFTİZCİ YAHYANIN YENİ BİR HAYAT HİKÂYESİ *

Alphonse Mingana

Mustafa BAŞ**

Öz

Hız. Yahya gerek İslam gerekse Hıristiyan kaynaklarında hakkında bilgi verilen bir peygamberdir. O ve babası Hız. Zekeriya İsrail oğullarına peygamber olarak gönderilmiş, ancak her ikisi de devrin şehit edilen peygamberleri arasında yerlerini almışlardır. Hız. Yahya'nın çocukluğu ile ilgili teferruatlı bilgi İncillerde verilmemle birlikte onun Herod tarafından nasıl şehit edildiği anlatılmaktadır. 4. yüzyılda yaşamış olan Mısır'lı din adamı olan Serapion tarafından kaleme alınan Hız. Yahya'nın Hayatı isimli kayıtlarda Hız. Yahya'nın çocukluğu, mücadelesi, Hız. Zekeriya'nın şehadeti ile ilgili bilgiler verilmekte, Hız. Yahya'nın vefatından sonra kesilen başı ile ilgili bir efsane de dile getirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Serapion, Hız. Yahya, Herod, Hız. Meryem, Hirodiya, Ayn Kerem, Athanasius.

Abstract

A New Life of John the Baptist

John the Baptist is a prophet who is mentioned in both Islamic and Christian resources. He and his father Zacharias were sent to the Israelites as prophets, however they both took their place among martyred prophets of that age. Even though information on John the Baptist's infancy is scarcely given in the gospels, the story of how he was martyred by Herod is told. "Life of John the Baptist" which was written by a 4th century Egyptian bishop called Serapion, also states mythological remarks consist of

---

* A. Mingana, *Woodbroke Studies: Christian Documents in Syriac, Arabic and Garshuni*, vol.1 Cambridge 1927, s. 234-256 den alıntılanarak tercüme edilmiştir.

** Doç. Dr., Bilecik Şeyh Edebalı Üniversitesi İslami İlimler Fak. Dinler Tarihi Anabilim Dalı, mustafa.bas@bilecik.edu.tr

John the Baptist's childhood, his battles, information. Serapion's work marks and includes, John the Baptist's birth, martyred of Zacharias by king at the time Herod while he was on a search to kill John, his close relations to Jesus Christ, refuge of him and his mother in the desert when being chased, death his mother, his maturity in the desert and statements, his warning to the king who violated morals of religion and lead rascally and Hirodya's hostility upon, her plans with her daughter in order to murder the Baptist, his martyrdom and how his be-headed head wondered around cities to threaten sinners. It also refers to some legends about his beheading which tell a tale of how due to miraculous events happening where he was buried, the body being secretly moved to Alexandria and later he was buried at the church built in his name with a ceremony.

Keywords: Serapion, John The Baptist, Herod, Saint Mary, Hirodiya, Ain Karam, Athanasius,

Vaftizci Yahya'nın Yeni Bir Hayat Hikâyesi¹

Tanrı'nın yardımı ve ilahi yönlendirmesiyle kutsal insan Zekeriya oğlu Vaftizci Yahya'nın hayatını kaleme almaya başladık. Şefaati bizimle olsun, Amin.

1 Metnin giriş kısmında yazar, metinleri kendi koleksiyonunda bulunan Mingana Syr. 22 ve Mingana Syr 183 numaralı, Birmingham Rendel Harris Kütüphanesi koruması altındaki iki MSS (manuscripts-el yazmaları) dokümanından düzenlediğini, bunları metinde kısaca M. 22 ve M. 183 olarak anacağını, dokümanlar yer yer kısa boşluklar bulunmaktaysada bunların ana metni engellemediğini, her iki metni harmanlayarak tam metin oluşturduğunu, M. 22'nin tarihinin Yunanların 1838 tarihine tekabül ettiğini (M.S. 1527), M. 183'ün de paleografik dayanaklara göre M.S. 1750 tarihli olmasının muhtemel olduğunu, M. 22'nin Mısırlı Hıristiyanların, M. 183'ün de Suriyeli Hıristiyanların faydalanması için yazılmış olma ihtimalinin bulunduğunu, içeriğine göre hikâyenin 385-412 yıllarında İskenderiye Patriği Theophilus döneminde Mısır'da bir kasabanın piskoposu olan Serapion tarafından yazıldığını, ancak İmparator Theodosius'tan bahsedilmesinden ve bağlantılı olarak hikâyede geçen bazı olaylardan M.S. 385-395 yılları arasında yazmış olabileceğini, her şeye rağmen metnin, Serapion'dan çok daha sonra yaşamış olması muhtemel yazarların ve taklitçilerin aralara ekledikleri cümleleri içerdiğini, metine eklediği notların, okuyucuya bu hikâyenin tarih, yorum ve Apokrif edebiyatı alanlarındaki değeri konusunda bir fikir edinmesine yardımcı olabileceğini, metnin paleografik özelliklerini gösterebilmek adına MSS'lerde de olduğu gibi metni "Garshuni" ye (Süryani alfabesiyle Arapça) uyarladığını ve her MS'in de kopyasını yerleştirdiğini ifade etmektedir.

“Zekeriya adında Yahuda Kabilesinden Levililer’e² mensup yaşlı bir kohen vardı. Yahuda Kralı Herod’un hüküm sürdüğü günlerde İsrailoğulları arasından çıkmış bir peygamberdi. Levi kabilesinden Harun soyu kız çocuklarından olan Elizabeth³ isimli Tanrıyı seven bir eşe sahipti. Elizabeth kısır ve çocuğu olmadı. O ve kocası da ileri yaşlara ulaşmışlardı. Onların her ikisi de erdemli ve takvalı kimselerdi. Bütün adımlarını Tanrının emir ve kurallarına göre tanzim ediyorlardı. Ve Zekeriya düzenli olarak Tanrının Mabedinde ayin yönetiyordu. Tanrının buhurunu yakmak için sıra ona geldiğinde bu düşünce aklına geldi ve alışkanlığı üzere mabede girdi. Buhurun yakılması esnasında Rabbin bir meleği buhur sunağının sağında durup Zekeriya’ya göründü. Zekeriya onu görünce şaşırıp, korkuya kapıldı. Fakat melek ona dedi ki; “Korkma, Zekeriya, aksine sevin. Ey Zekeriya! Rab senin duanı işitti. Karın Elizabeth hamile kalacak ve sana Yahya olarak anılacak bir oğul doğuracak. Sevinip coşacaksınız. Birçokları da onun doğumuna sevinecek. O, Rabbin gözünde büyük olacak. Hiç şarap ve içki içmeyecek; daha annesinin rahmindeyken Kutsal Ruh’la dolacak. İsrailoğulları’ndan birçoğunu, Tanrıları Rabbe döndürecek ve Rablerine hazırlanmış bir halk yetiştirmek üzere, İlyas’ın ruhu ve gücüyle Rabbin öncüsü olarak gidecektir.”⁴

Zekeriya bu sözlere şaşırmıştı ve onu şüphe sarmıştı. Çünkü onun henüz bir çocuğu olmamıştı. O, Rabb’in yüz yaşına ulaştığı ve eşi Sara’nın da kendi karısı gibi kısır olduğu halde ona İshak’ı veren atalarının lideri olan İbrahim’i hatırlamadı. Zekeriya bu yüzden meleğe, “Ben yaşlı bir adam, karım da ileri bir yaşta iken bu bana nasıl olabilir?” dedi.

Melek ona şöyle cevap verdi: “Ben Melek Cebrail’im. Seninle konuşmak ve bu müjdeyi sana bildirmek için gönderildim. Şu andan itibaren, dediklerin yerine gelinceye kadar sessiz kalacak ve konuşamayacaksın. Çünkü benim

2 Zekeriya’nın aynı anda hem bir rahip, hem Levi kabilesi mensubu hem de Yahuda kabilesinden olması nasıl mümkün olabilir? Abia kelimesi yanlışlıkla Yahuda sanılmış olabilir mi ve bir önceki kelime olan Kabilah, (Luka, 1/5 ve I. Tarihler, 24/10) deki sıralamaya göre tercüme edilebilir mi?

3 M 22’de ismin Yunanca kalıbı, M 183’te ise bütün metin boyunca Süryanice kalıplar kullanılmaktadır.

4 Bu ve bundan sonraki verilerin tamamı Luka’nın birinci babına büyük oranda sadık kalınarak alıntılanmıştır.

sözlerime inanmadın ve bunlar beklendiği gibi gerçekleşecek.” Ve onun gözünün önünden birden kayboldu.

Bu arada halk tapınakta bu kadar uzun süre kalması sebebiyle şaşkın bir şekilde Zekeriya’yı bekliyordu. O dışarı çıktığında halkla konuşmadı. O zaman tapınakta bir görüm (vizyon) gördüğünü anladılar. Kendisi onlara sadece işaretler yapmaya devam etti. Görev süresi bitir bitmez evine döndü. Ve Elizabeth mesele ile ilgili bilgiyi Rabb’den aldı.

Bu günlerde Elizabeth gebe kaldı ve beşinci aya kadar bir köşeye çekilerek yaşadı,⁵ çünkü o biraz utangaçlık hissetti. İleri yaşında hamileliği ve göğüslerinden süt damlamasının ortaya çıkmasından endişelendi. O kendi evinde bir inziva odasında⁶ yaşadı. Ve Zekeriya da aynı şeyleri yaşadı. Aralarında kapalı bir kapı vardı ve onlar bütün bu günler boyunca her hangi bir kimseye konuşmadılar.

O altıncı aya eriştiğinde Melek Cebrail Tanrı tarafından Galile’de Nasıra olarak isimlendirilen kasabaya Davut ailesinden Yusuf isimli adamla nişanlı bakireye gönderildi. Ve Bakirenin ismi Meryem’di. Melek onun huzuruna geldiğinde dedi ki;

“Müjde Ey Meryem çünkü sen Tanrı tarafından inayitle lütuflandın. Sen çocuk sahibi olacaksın ve İsa olarak anılacak bir erkek çocuk doğuracaksın. O büyük biri olacak ve En Yücenin oğlu olarak isimlendirilecek.” Ve Meryem meleğe dedi; “ben bir erkek tanımadığım halde bu bana nasıl olacak?” Ve melek ona dedi; “Kutsal Ruh senin üzerine inecek ve En Yücenin gücü üstünlüğü seni gölgeleyecek. Çünkü senin doğuracak olduğun çocuk kutsaldır ve Tanrının Oğlu olarak anılacak. Ve senin akrabın Elizabeth de ileri yaşında bir çocuk bekliyor. Ve o şimdi onunla altı aylıktır ki onu kısır olarak anarlardı. Çünkü Tanrı ile birlikte imkânsız diye bir şey yoktur.” Ve o bu konuda bir endişe duymadı fakat Meleklerin başına dedi; “Ben Rabb’in hizmetçisiyim. Senin dediklerin bırak benimle kalsın” O (Melek) onu selamladı ve gözden kayboldu.

5 M. 183’de “altıncı ay” olarak ibaresi vardır. Bu aynı zamanda Luka 1/24’de de bulunmaktadır. Fakat iki metin arasındaki farklılıklar her ikisinin de beşinci ayın sonundan bahsetme ihtimalinden kaynaklanmaktadır. Burada “ila” (e-kadar) ibaresi bir zamanın başlangıcı veya sonu haline gelebilir. M. 22. bu ibareyi beşinci ayın sonu olarak geçmiştir. M. 183’de ise (e- kadar) ibaresiyle birlikte altıncı ayın başlangıcı anlamında kullanılmıştır. Başka bir deyişle bu beşinci ayın sonudur.

6 Süryanice “Kaitona”.

Meryem Elizabeth'in çocuk beklediği hususundan hayret düştü ve içinden söylenerek tekrarladı; “Bu gelişmeler harika ve yücedir. Ey Kadir Tanrım, Çünkü bunlar soyunun devamı yaşlı ve kısır bir kadına verilmiştir. Ben Elizabeth'e ulaşıncaya ve tanrının zamanımızda gerçekleştirdiği harika mucizeye tanık oluncaya kadar yürüme yi bırakmayacağım. “Bir bakire⁷ bir erkek çocuk doğuruyor ve kısır kadın⁸ emiliyor.”

O günlerde Meryem kalkıp aceleyle dağlık bölgedeki Yahuda'nın bir kasabasına gitti. Ve Zekeriya'nın evine girdi ve Elizabeth'i selamladı. Elizabeth büyük bir neşe ve sevinçle ona gitti şöyle diyerek onu selamladı: “Kadınlar arasında kutsanmış bulunuyorsun, rahminin ürünü de kutsanmıştır!”

Daha sonra mübarek ve takvalı bakire gerçek mor bir kumruyu kucakladı ve Kelam, Yahya'yı annesinin karnında iken vaftiz etti. Ve Davut ortaya çıktı ve dedi; “Merhamet ve gerçek birlikte bir araya gelmiştir. Ve dürüstlük ve barış birbirini öpmüştür.”⁹ Ve hemen ardından Yahya sanki dışarı çıkmayı ve efendisini selamlamayı umarcasına annesinin rahminde hareket etti. Onlar karşılıklı selamlaşmalarını bitirdikten sonra Elizabeth'in zamanı yaklaşıncaya kadar Bakire (Meryem) yaklaşık üç ay kadar Elizabeth'in yanında kaldı ve sonra kendi evine döndü

Mübarek Elizabeth kendi oğlunu doğurduğunda evinde büyük bir neşe ve sevinç vardı. Ve sekiz gün sonra onu sünnet ettirdiler ve Ona Zekeriya adını vermeye niyetlendiler. Ama annesi, “Hayır, onu Yahya olarak çağırın” dedi. Onlar (Orada bulunanlar) “Bu isimde bir akraban yok ki” dediler. Ve o, onlara dedi; “ismi hakkında babasına danışın.”¹⁰ O, (Zekeriya) bir yazı levhası istedi ve “Adı Yahya'dır” diye yazdı. O, bunu yazdığı anda hemen iyileşerek dilini kullanmaya başladı. O kendisine bu büyük mutluluğu veren Tanrı'yı övdü. Ve Oğlu Vaftizci Yahya ilgili öngörülerde bulundu ve Tanrıdan aldığı hediyeye vakıf oldu.

Yahya harika bir çocuklukla büyüdü ve annesini iki yıl emdi.¹¹ Yüzünde Tanrının zarafeti vardı. Ve o, ruh tarafından korunarak büyüdü. İsa Mesih'in Yahudiye'nin Beytlehem Kenti'nde doğduğunda bazı yıldızbilimciler doğu-

7 Tahminimce Meryem'in kendisi.

8 Tahminimce Elizabeth.

9 Mezmurlar, 85/10

10 Ebahu (babası) olarak okundu.

11 Bu Doğu'nun geçmişten günümüze süregelen, hala yaygın olan bir alışkanlığıdır.

dan gelerek şöyle dediler: “Yahudiler’in Kralı olarak doğan çocuk nerede? Doğuda O’nun yıldızını gördük ve O’na tapınmaya geldik.” Kral Herod yıldız bilimcilerden doğacak olan çocuğun Yahudilerin Kralı olduğu sözlerini işittince bundan tedirgin oldu ve hemen onu öldürmeyi arzuladı. Sonra Rab`bin meleği Yusuf’a aniden göründü ve ona dedi; “Kalk, çocukla annesini al, Mısır’a kaç. Ben sana haber getirinceye kadar orada kal.”¹²

“Sonra Herod yok edilmesi emriyle Üstad’ı araştırdı fakat onu bulamadı, sonra Bethlehem’in çocuklarını öldürmeye başladı. Elizabeth oğlu Yahya’nın da onlar gibi öldürüleceğinden korktu. Ve derhal onu mabetteki Zekeriya’ya götürdü ve ona “Efendim, İsa Mesih için çocukları katleden inançsız Herod’dan kurtarmak amacıyla oğlumuzla birlikte başka bölgeye gidelim... Meryem ve Yusuf çoktan Mısır’a gittiler. Çabuk kalk! Onlar bizim çocuğumuzu öldürmesinler ve mutluluğumuzu hüzne çevirmesinler.”¹³ Ve Zekeriya ona şöyle diyerek cevap verdi; “Ben Rabb’in Mabedindeki görevimi terk edip ve putlara ibadet edenlerin yaşadığı yabancı topraklara da gitmemeliyim.” Ve o (Elizabeth) ona şöyle dedi; “Ben küçük çocuğumu korumak için ne yapmalıyım?” Ve yaşlı adam (Zekeriya) cevap verdi ve ona dedi; “Kalk ve Ayn-ı Kerim¹⁴ (Ain Karim) çölüne git, Rabb’in izni ile çocuğunu koruyabileceksin, eğer onu ararlarsa onun yerine benim kanımı dökecekler.”

Onlar birbirinden ayrıldıklarında oluşan hüznün ne kadar fazlaydı! Mübarek Zekeriya çocuğu bağrına bastı, onu kutsadı, öptü ve dedi; “Üzüntü benimledir! Ey yavrum Yahya! Ey benim ileri yaşımın onuru! Onlar beni, senin lütufla dolu yüzüne yeterince doymamı engellediler.” Daha sonra onu aldı ve mabedin içine girdi. Ve onu “Tanrı seni yolculuğunda korusun.” diyerek kutsadı.

12 Yukarıdaki cümlelerin çoğu Matta’nın ikinci babına büyük oranda sadık kalınarak alıntılanmıştır.

13 Yarji (Dönmek) olarak okundu.

14 Dr. C. Schick (Zeitsch. des Deut. Pal. Vereins, 1899, s.86)’da diyor ki: “Ayn-ı Kerim geleneğe göre Kudüs’ün bir buçuk saat batısında Vaftizci Yahya’nın doğduğu köydür.” Ayrıca o, Ayn-ı Kerim’in yarım saat batısında yer alan ve içerisinde küçük bir su kaynağı olan Ayn’al-Habs’in bulunduğu Wadi’is-Sarar’ı Matta 3/1’yer alan Yahya’nın va’z ettiği çöl olarak tanımlar (A.g.e. s.90). Schick makalesinde s.88-90 arasında bu geleneğin eskiliğinden de bahsediyor (q.v). Yahya’nın hayatını sürdürdüğü Yahuda Çölü’nün genel kaniya göre Ölü Deniz’in batısında yer alan vahşi ve ıssız yerler olduğu anlaşılmaktadır.

Hemen sonrasında Meleklerin başı olan Cebrail cennetten aşağı elbise ve deri kemer tutarak ona geldi ona dedi: “Ey Zekeriya! Bunları al ve oğlunun üzerine koy. Tanrı onları cennetten gönderdi. Bu giysi İlyas’a aittir ve bu kemer Elişa (Elyesa)’nınadır. Ve Mubarek Zekeriya onları Melekten aldı ve onların üzerine dua etti ve onları oğluna verdi ve deve yününden yapılmış giysiyi onun üzerinde deriden kemer ile bağladı. Sonra onu geri annesine getirdi ve ona dedi ki: “Onu al ve çöle götür. Çünkü Tanrının eli onunladır. Ben Tanrıdan öğrendim ki, o İsrail üzerinde görüneceği güne kadar çölde kalacaktır.”

Azize Elizabeth çocuğu (Hz. Yahya) ağlayarak aldı. Ve Zekeriya’da ağlıyordu. Ve sonrasında dedi: “Biliyorum ki sizi sağ olarak tekrar göremeyeceğim. Esenlikle gidiniz. Tanrı size yol gösterebilir.” Elizabeth daha oğluyla ayrıldı ve Ayn Karem (Ain Karim) çölüne gitti ve orada onunla (Hz. Yahya) birlikte kaldı.

Bu olay, Kral Herod’un Kudüs’e şehirdeki çocukları öldürmek için birlik gönderdiğinde meydana geldi. Bu birlikler¹⁵ Kudüs’e gelerek akşama kadar çocukları öldürdüler. Bu, Eylül’ün yedinci günüydü¹⁶. Krallarına dönmeye başladıkları sırada Şeytan onlara gelerek dedi ki; “Zekeriya’nın oğlunu öldürmeksizin nasıl bıraktınız? O, babasıyla mabette gizlenmiştir. Onu serbest bırakmayın. Kralınızın emrine uygun olarak öldürün ki, size kızmasın. Onu (öldürmek) için gidin, eğer çocuğu bulamazsanız, yerine babasını öldürün.

Birlikler, Şeytanın kendilerine öğrettiğini yaptı. Sabah erkenden Mabede gittiler ve Zekeriya’yı ayakta Tanrıya dua ederken buldular. Ona; Burada bizden gizlediğin oğlun nerededir dediler. O onlara; “Burada bir çocuğum yok” cevabını verdi. Onlar; “senin kraldan gizlediğin bir çocuğun var.” Dediler. O; “Ey zalimler! Kralınız dişi aslan gibi kan içiyor. Daha ne kadar masumların kanını dökeceksiniz¹⁷” diye cevap verdi. Birlikteliler ise ; “Oğlunu öldürmemiz için dışarı çıkar. Eğer getirmezsen yerine seni öldüreceğiz” dediler. Peygamber ise cevap verdi ve dedi ki; “Oğluma gelince o, annesi ile birlikte çöle gitti ve ben onun nerede olduğunu biliyorum.”

15 Ejnaduhu (Askerleri) olarak okundu.

16 İlul, bu ay Eylül ayına tekabül eder (Eski Stil). Pat. Orient (Patent Orientale-Orjinal Kaynak)olarak basılan İno Menologium veya Martyrologium of the Eastern Churches (Doğu Kiliseleri Şehitleri Kitabı)’nin X/1-343’te Eylül’ün 7’sine tekabül eden Kutsal Masumların bayramıdır. Görüldüğü kadarıyla yazar burada azizler için kilisenin dini anma törenlerine hiç değinmeksizin salt tarihsel bir biçimde bilgileri kaleme almaktadır.

17 Tesfikuna (kanımızı dökeceksiniz) olarak okundu.

Zekeriya, Elizabeth ve oğluna elveda dediğinde onu kutsayıp rahip yapmıştı. Ve onu annesine teslim ettikten sonra o (Elizabeth), ona dedi ki; “Ey mübarek baba! Bana dua et ki Tanrı benim adımlarımı sahrada kolay kılsın.” Zekeriya ona demişti ki; “Dilerim ki bize ihtiyarlığımızda çocuk kazandıran Rabb, senin yolunu yönlendirir.” Sonra o çocuğu aldı ve herhangi bir canlının yaşamadığı sahraya gitti.

“Ey¹⁸ kutsanmış Elizabeth! Senin hikâyen gerçekten harikulade ve övülmeğe değer. Sen bir yetişkinden¹⁹ sana eşlik etmesini istemedin ve sen ne gideceğin yolu ne de saklanacağıın yeri bilmedin. Sen çocuk için ne içilecek biraz suya, ne de yiyeceğe dikkat ettin. Sen onun babası Zekeriya’ya da (şöyle) demedin; Kimin için beni sahraya gönderiyorsun? O zamanda çölde ‘ben gideceğim ve oğlumla birlikte onlarla kalacağım’ diyebileceğin ne bir manastır, ne de bir rahipler topluğu vardı. Söyle bana Ey²⁰Kutsanmış Elizabeth, sen çocuk sahibi olmaksızın yıllarca yaşadığın ve şimdi de üç yıldır bu çocuğun tarafından emiliyor olduğun²¹ gerçeğine İncil vaizlerinin şahitlikleri kadar sen kime inandın?” Şimdi Kutsanmış Elizabeth’in cevabını dinle.

“Niçin sen benim kıra yalnız gidişime şaşırıyorsun? Benim kollarımın arasında Rabb’in akrabası varken ne korku hissetmeliyim? İşte Cebrail bana eşlik ediyor ve benim için yolu hazırlıyor.” Ve o dedi ki; “Ben Onun annesi Meryem’in bana verdiği öpücükten dolayı güven içindeyim. Çünkü ben onu selamladığımda karnımdaki çocuk sevinçle sıçradı ve ben karınlarımızdaki çocukların her ikisinin de birbirlerini bağrına bastıklarını işittim.” Ve Elizabeth ilave etti; Ben gittim ve oğluma deve yününden elbiseler giydirdim. Ve deri kuşak kuşattım. Dağdaki kutsal kırım birilerini barındıracağıını ve orada rahiplerin manastırlarının ve cemaatlerinin artabileceğini ve Rabb İsa Mesih adına kurban verilebileceğini düşünerek.²² Eğer Tanrı sadece birer köle olan Hacer ve oğluna çölde dolanırken yardımcı olduysa neden O bize de önceki örnekte olduğu gibi yardımcı olmasın.

18 Eyyetuha (Arapçada dişil nida) olarak okundu.

19 Kebiran (yaşça büyük) olarak okundu.

20 Eyyetuha (Arapçada dişil nida) olarak okundu.

21 Yazar yukarıda Yahya’nın iki yıl boyunca emdiğinden bahsetmişti, burada büyük ihtimalle üçüncü yılın başını kastediyor.

22 Wayarfa’u (yükseliyor) olarak okundu.

Yukarıdaki cümlelerde size Mübarek Elizabeth'in²³ faziletlerini tarif ettik. Şimdi de size şehit²⁴ Mübarek Zekeriya'yı anarak, onun birkaç faziletinden bahsedelim:

“Senin doğru hayatını övmek isterim, Fakat kutsanmış Elizabeth'e benzer bir şekilde yaptığın gibi senden bir azar duymaktan korkuyorum. Sana karşı hayranlık duyuyorum. Müttaki Zekeriya! Herod'un askerleri geldiğinde ve sana “senin çocuk oğlun, yaşlılık çağının çocuğu nerede” diye sorduklarında gerçeği inkar ederek “Benim böyle bir çocuktan haberim yok.” demedin ancak, “Annesi onu çöle götürdü” dedin. Zekeriya (karısının söylediği) bu sözleri oğlu ile ilgili olarak askerlere söylediğinde, onlar onu (Zekeriya) mabedin içinde öldürdüler. Ve papazlar onun cesedini kefenlediler ve hainin (kral) korkusundan gizlenmiş mezardaki babası Berahiya'nın yanına yerleştirdiler. Ve onun kanı yeryüzünde Roma İmparatoru Vespasian'ın oğlu Titus gelip Tanrının emrettiği gibi Kudüs'ü yerle bir edip, Zekeriya'nın kanı için bütün Yahudi din adamlarını öldürünceye kadar elli yıl kaynadı.²⁵

Kutsanmış Yahya'ya gelince o, annesiyle birlikte çölde yaşamayı sürdürdü. Ve Tanrı onun için annesinin ağzına temiz olmayan bir şeyi koymamasını söylemesine uygun yiyecek olarak çekirge ve yaban balı hazırladı. Beş sene sonra mübarek ve müttaki Elizabeth (dünyadan) ayrıldı²⁶ ve aziz Yahya orada oturdu ve ona ağlamaya başladı. Çünkü onu nasıl kefenleyeceğini ve gömeceğini bilmiyordu; Çünkü onun ölüm gününde o henüz yedi sene ve altı aylık (yedi buçuk yaşında) idi. Ve Herod, azize Elizabeth ile aynı günde öldü.²⁷

Gözleri ile göğü ve yeri gören İsa Mesih, akrabası Yahya'nın annesinin yanında oturarak ağladığını gördü. Aynı şekilde İsa'da ağlamasının sebebinin kimse bilmeden uzun bir süre ağladı. Annesi onu ağlar görünce dedi ki; “Niçin ağlıyorsun? İhtiyar Yusuf veya bir başkası seni azarladı mı? Hayat dolu ağız cevap verdi; “Hayır anne. Gerçek sebep senin akrabana yaşlı Elizabeth sevimli

23 Yukarıda geçen satırların tamamı yazarın konu dışı edebi ara sözleridir. Aynı durum gelecek ibarelerde Zekeriya'yla ilgili de söz konusudur.

24 Eş-şehid olarak okunabilir.

25 Titus ve Vespian ile ilgili bu cümle M 22' de kayıptır.

26 Süryanice “ittnih”.

27 Büyük Herod M.Ö. 4'te öldü fakat Hristiyan çağının esas aldığı kronoloji şüphesiz ki hatalı. Ansiklopedilerde ve İncil Sözlüklerinde “kronoloji” kelimesine bakınız. Yazarımızın Herod'un öldüğü yıllarla ilgili ifadesine herhangi bir tarihi değer biçilebilir mi?

Yahya'yı yetim bıraktı. Şimdi o, dağda yatan annesinin cesedi üzerinde ağlıyor.

Genç kadın akrabası hakkında bunu duyunca ağlamaya başladı. Ve İsa ona dedi; “Ağlama benim bakire anneciğim, bu saatte onları göreceksin.” Ve o annesi ile konuşurken aydınlık bir bulut aşağıya indi ve aralarına çöktü. Ve İsa dedi; Salome’yi çağır, beraberimize alalım. Ve buluta bindiler ve onunla azize Elizabeth’in cesedinin bulunduğu, aziz Yahya’nın oturduğu Ayn Karim çölüne doğru uçtular.

Oraya vardıklarında Kurtarıcı (İsa) buluta şöyle dedi; “Bizi bölgenin bu tarafına indir.” Ve hemen bulut oraya yöneldi, bildirilen yere ulaştı ve ayrıldı. Gürültüsü Efendi²⁸ Yahya’ya ulaştıca onu korku sardı ve annesinin cesedini bıraktı. Ona bir ses geldi ve dedi; “Korkma Yahya! Ben senin efendin İsa Mesih’im. Akrahan İsa’yım ve mübarek annen azize Elizabeth’in defin işinde yanında olmak için sevgili annemle sana geldim, o annemin akrabasıdır.” Azize ve kutsal Yahya bunu duydu ve etrafına bakındı ve Mesih ve bakire annesi onu kucakladılar, sonra Kurtarıcı bakire annesine (Meryem’e) dedi; “Kalk sen ve Salome cesedi yıkayın.” Ve onlar kendi ve oğlu için su aldıkları kaynakta Azize Elizabeth’in cesedini yıkadılar. Sonra Kutsal Bakire Mar²⁹ Meryem kutsanmışa (Yahya’ya) sarıldı, ağladı ve işlediği suçlardan Herod’u lanetledi. O sırada gökten Mikail ve Cebrail indi ve mezar kazdılar. Kurtarıcı onlara dedi; “Gidin ve Zekeriya’nın ve rahip Simeon’nun (Şimon)³⁰ ruhunu getirin. Ceset gömülürken ilahi söylesinler.” Ve Mikail Zekeriya ve Simeon’un (Şimon) ruhlarını getirdi, Onlar da Elizabeth’in cesedini kefenlediler, uzun süre ilahi okudular.

Ve İsa’nın annesi ve Salome ağladı. Ve iki rahip vücudun üzerine haç işareti yaptılar³¹ ve onu mezara yerleştirmeden önce üzerine üç defa dualar. Sonra onu gömdüler ve mezarı haç işareti ile kapattılar. Ve huzur içinde memleketlerine döndüler. Ve İsa Mesih ve annesi Kutsal ve Aziz Yahya’nın yanında yedi gün kaldılar ve annesinin ölümüne yas tuttular ve ona çölde yaşamayı öğrettiler. Azize Elizabeth’in ölüm günü 15 Şubat’tı.³²

28 My Lord, kelimesi azizlerin ve dini liderlerin isimlerinden önce kullanılan ve “Efendim” anlamına gelen Süryanice bir kelimedir.

29 Bir önceki notta açıklanan Süryanice “Mar” kelimesinin dişil versiyonu.

30 Luka II/25 bapta bahsedilen adam.

31 Süryanice “rsham” “Basmak, baskılamak, damgalamak” anlamlarındadır.

32 (Pat. Orient. X/36) Süryani Ortodoks Kilisesi Azizler Takviminde 16 Aralık

Sonra İsa Mesih annesine dedi; “vazifeme devam edeceğim yere gidelim.” Bakire Meryem genç³³ Yahya’yı bıraktığı için ağladı ve dedi; “Onu yanımıza alacağız, o yetim ve kimsesizdir.”³⁴ Ama İsa ona dedi; “Bu, gökteki babamın isteği değildir. O İsrail’e görüneceği güne kadar yabanda (çölde) kalmalı. (Çünkü o) yabani hayvanlarla dolu bir çöl yerine pek çok melek ve peygamberin bulunduğu bir çölde pek çok insan varmış gibi dolaşacak³⁵. Baş melek Cebrail’i de burada, onu korumak üzere görevlendirdim. Ona gökten kuvvet verecek. Ayrıca, onun bu kaynağın suyunu da annesinden emdiği süt gibi sevimli ve tatlı yapacağım. Çocukluğunda onunla kim ilgilendi? Ben değil miydim ey anne! Onu dünyada en çok seven? Onu Zekeriya da sevmiştir ve ona gelmesini ve bakmasını ben emretmişim. Vücudu toprağa gömülse de, ruhu yaşıyor.

Elizabeth annesi olarak onu sürekli ziyaret edecek ve onu rahatlatacak, sanki hiç ölmemiş gibi. O kutsanmıştır. Ey anneciğim çünkü o, benim sevdiğimi doğurdu. Onun ağzı asla çürümeyecek çünkü senin temiz dudaklarını öptü. Ve onun dili yeryüzünde parçalanmış olmayacak çünkü seninle ilgili olarak kehanette bulunmuş ve söyle demiştir; “İman eden kadına ne mutlu! Çünkü Rab`bin ona söylediği sözler gerçekleşecektir.”³⁶Yeryüzünde onun rahmi de bozulmaya uğramayacak çünkü tıpkı ruhu gibi vücudu da çürümeyecek. Ve benim sevgili Yahya’m sonsuza kadar var olacak ve bizi görecektir ve endişelenmeyecek.

Yahya çölde iken bu sözleri efendimiz Mesih annesine söyledi, Ve onlar bulutlara bindiler ve Yahya ona baktı ve ağladı ve Mar³⁷Meryem onun için acı acı ağladı ve dedi; “Bana yazıklar olsun, Yahya sen çölde yalnızsın ve yanında

---

Elizabeth’in bayramı olarak belirlenmiştir. Başka bir azizler takviminde ölüm tarihi 10 Şubat olarak verilmiştir (Pat. Orient. X/140 index). Kıpti-Arap Azizler Takviminde ise onun bayramı Tut’un 26’sı (23 Eylül) dir (Bkz, Pat. Orient. X/189, 233 (index) ve 253). Habeş Azizler Takviminde ise onun bayramı Jakatit’in 16’sı (10 Şubat)’dır (Smith’s Dict. Of Christian Antiquities, I/606). Yukarıda sayılan tarihlerin (bu kayıtlarımızda da verilenler dahil olmak üzere) hiçbirinin tarihsel bir gerçekliği olduğunu düşünmüyorum.

33 “Saghiran” (küçük) olarak okundu.

34 Ahadin (bir kimse) olarak okundu..

35 (Sin harfi ile) Yesir (yürüdü) olarak okundu.

36 Luka 1/45

37 Bkz. 30. Dipnot.

kimse de yok.³⁸ Baban Zekeriya nerede ve annen Elizabeth nerede? Onlarda gelsin bu gün benimle ağlasınlar³⁹.

Ve İsa Mesih ona dedi: “Anneciğim bu çocuk için ağlama. Onu unutmayacağım” Ve bu sözü söylediğinde bulutlar yükseldi ve onları Nazeret’e götürdü. Ve orada günah dışında insan varlığına ait her şeyi yerine getirdi. Ve Yahya Çölde ikamet etti. Tanrı ve melekleri onunla birlikte idi. O büyük bir riyazet ve ibadetle yaşadı. Onun yiyeceği sadece otlar⁴⁰ ve yaban balı idi. O İsrail’in kurtulacağı beklentisi içerisinde sürekli namaz kılıyor, sürekli oruç tutuyordu.

Yahuda’nın yönetimini üstlenen Genç Herod⁴¹, yönetimi üstlendiğinin ikinci yılında kardeşinin karısı ile yaşamaya başladı. Onunla açıkça evlenmedi, fakat ahlaksızlıklarla dolu yatak odasına onu göndererek peşinden gitmek için fırsat kollar⁴² ve orada gayri meşru iğrençliklerini⁴³ gerçekleştirirdi. Bu dönemde Meleklerin başı Cebrail Yahya’ya çölde şöyle demeyi öğretti; “Ey Kral! Sen, kardeşin hala hayatta iken⁴⁴ onun karısı ile yaşama hakkına sahip değilsin.” Ve o, meleğin ona öğrettiği gibi çölde ağlayarak bunu tekrarladı. Geceleyin insanlar onun sesini işitebiliyordu. Ve Hirodiya bir lamba yakarak yatak odasını birisinin zorla içeri girmiş olabileceğine inanarak araştırıyor, fakat bir kimseyi bulamıyordu. Ve sadece sesi işitiyordu.

İkili bu gerçekleşenlerden dolayı kuruntuya (kuşkuya) kapılmaya başladılar. Ve Hirodiya Herod’a dedi ki; “Kalk ve Ain Karem Çölüne Yahya’yı öldürmeleri emriyle bir müfreze gönder, çünkü işittiğimiz ses onundur.” Ama Tanrı, genç adamla birlikteydi ve onu onların elinden teslim aldı. Hirodiya, Yahya tarafından haksız davranışında kendisine huzur verilmeyeceği gerçeğini anladığında, günahkâr Kralı kendisine şu sözü vermeye ikna etti; Eğer biz bu sesi tekrar işittiğimizde, büyücülerini çağıracağız ve onlara Yahya’yı yakala-

38 Ahadin (bir kimse) olarak okundu.

39 İkili form olarak ya’tia (gelelim) ve yebkia (ağlayalım) olarak okundu

40 Yazar, İncillerde Yahya’nın yiyeceğiyle bağlantılı olarak kullanılan “çekirgeler” kelimesini bir çeşit ot ile bağdaştırmış. Bu görüş bazı eski yazarlar tarafından da desteklenmektedir.

41 Yani, Herod Antipas. Bu sıfat onu Antipater’in oğlu olan Büyük Herod’dan ayırmak için kullanılır.

42 Fursatan (fırsat) olarak okundu.

43 Nifakahuma (Nifaklarını) olarak okundu.

44 Markos 6/18, Hayyun (yaşıyor) olarak okundu.

malarını ve gizlice öldürmelerini söyleyeceğiz.” Ve ses onları rahatsız etmeyi kesmedi.

Günahkar Hirodiya dedi ki; “Bu Yahya, ıssızda ve çölde başıboş dolaşan, normal insanların elbiselerini giymeye uygun olmayan ve deve yününden giysisi olan bir adam olarak, hükümlerinin onunda yaşadığı bölgelere de egemen olan bir kralı nasıl olur da azarlayabilir ?” Sonra da Kral’a; “Neyi yapmak hoşuna gidiyorsa onu açıkça yap. Yahya’nın dışında bir başkasının bu bölgede seni bu konuda kınayacağına da inanma. Fırsatlar kendilerini sunduklarında da ondan kurtulalım.” Bu yolla Fahişe Herod’u günahlarına ortak olmaya, kardeşini⁴⁵ öldürerek kendisi ile açık bir şekilde evlenmeye ikna etti.

Ve Yahya otuz yaşına gelinceye kadar çölde her gün Herod’u kınamayı terk etmedi. İsa’ya gelince, o akıllı, endamlı ve tanrısal ve insani⁴⁶ inayete dolu olarak büyüdü. Ve İlahi özelliğinden hiçbir hareket göstermeksizin bütün insanlara yönelik tevazu ile hareket etti. Ve o yirmi yaşına geldiğinde o, hocaları (öğretmenleri-Rabbileri) ve insanları aldatanların aleyhine konuşmaya başladı. Augustos’tan sonra hüküm süren Kayser Tiberius’un imparator oluşunun on beşinci yılında, Herod Galile’de ülkenin dörtte birini yönetirken ve Hanna ile Kayafas’ın başrahip olduğu dönemde Zekeriya oğlu Yahya’ya çölde Tanrı sözü geldi. O, Ürdün Irmağı⁴⁷ çevresindeki tüm bölgeyi dolaşarak vaaz ediyor ve şöyle diyordu; “Cennetin Krallığı elinde olan için tövbe edin.”⁴⁸ Tüm Yahuda bölgesi ile Kudüs’te oturanların hepsi ona koşuyor ve günahlarını açıklayarak Ürdün Irmağı’nda tarafından vaftiz ediliyordu.⁴⁹

Bu günlerde İsa Galile bölgesinden Ürdün Irmağı’na, Yahya’nın yanına geldi ve ona; “Beni vaftiz et” dedi. Yahya, Tanrı’nın önünde durduğunu ve kendisi tarafından vaftiz edilmesini arzuladığını gördüğünde büyük bir korkuya kapıldı ve ona şöyle dedi; “O ki; İsrail’in Çocuklarını Kızıldeniz’in içinden geçiren ve tatlı suyu sert⁵⁰kayadan içiren, Onun İlahi elleri ile vaftiz olmaya muhtaç hizmetçisinin önünde duruyor ve “ beni vaftiz et” diyor! Ve ona sırtını

45 Akhahu (kardeşi) olarak okundu.

46 Luka 2/52

47 Krş Luka 3/1-3

48 Matta 3/2

49 Markos 1/5, Matta 3/5-6

50 Samma’ (sert, katı) olarak okundu.

dönmeye başladı. Fakat (İsa) ona dedi ki; “Şimdi dur; Doğruluğun tamamını yerine getirmemiz için bize gerekli olan budur.⁵¹”

Sonra ikisi birden suya daldılar ve Mübarek Yahya onu şöyle diyerek vaftiz etti: “Ben bir büyük sakramenti⁵² inşa etmek⁵³ için Baba’nın gönderdiği birini vaftiz ettim.” Ve aniden cennetlerin açılmasının peşinden Kutsal Ruh onun üzerine güvercin gibi indi. Ve Yahya onu açıkça gördü ve Baba söyleyerek ağladı; “Bu kendisinden hoşnut olduğum Sevgili Oğlum’dur. Ona itaat edin.” Ve bizim Kurtarıcımız sudan çıktı ve derhal çöle gitti. Yahya’ya gelince Ürdün Nehrinin yanında kalmaya ve kendisine gelenleri vaftiz etmeye devam etti.

Bu sırada Herod kardeşi Filippus’a karşı ayaklandı ve onu karşı İmparator Sezar’a şöyle diyerek entrika kurdu; “Senin Trachorinis’e⁵⁴ yetkili olarak tayin ettiğin kişi olan Filippus senin bölgeni idare edemedi ve şöyle dedi; “Krala vergi ödemeyeceğim, çünkü ben de kralım.” Sezar, büyük bir kızgınlıkla öfkeleni ve Herod’a ruhuna bile acımaksızın onun bölgesine el koymasını, evini ve ülkesini müsadere etmesini emretti. Herod, İmparator’un emri gereğince hareket etti ve kardeşi Filippus’un bölgesini evi ve bütün malları ile birlikte talan etti ve onun bölgesi üzerine de hâkimiyet kurdu.

Ve Filippus’un Hirodiya isimli bir karısı vardı. Bu kadının Filippus’tan olma Arcostiana⁵⁵ adlı bir kızı vardı. Anne, kızından çok daha fazla ahlaksızdı. Filippus herkesten daha fakir hale düşünce Hirodiya ondan aşırı bir şekilde nefret etti ve ona dedi: “Ben seninle daha fazla kalmayacağım, ancak senden daha iyi olan yeni Kral Herod’un yanına gideceğim.” Hemen ardından Herod’a şöyle diyerek bir mektup yazdı; “Hirodiya Herod’a şunları yazmaktadır; ‘Şimdi sen hâkimiyetin altındaki bütün Suriye’nin sahibisin ve sen bütün yeryüzünü idare ediyorsun ancak beni karın olarak almadın. Ben Yahuda’daki bütün kadınlardan daha güzelim. Ben aynı zamanda güzellik ve endam olarak

51 Matta 3/15

52 M 22’nin bu kısmında, iki sayfa boyunca kaydın farklı sahipleri tarafından eklenmiş olan karalamalar, şemalar ve hesaplamalar bulunmasına rağmen Vaftizci’nin hayatını anlatan metin eksizsiz devam ediyor.

53 Ya da: büyük bir gizemi çözmek

54 Orijinal ismi Antarachonia.

55 Aşağıda Uxoriana olarak anılan isim, Latince “uxor” kelimesiyle bağlantısından dolayı daha tutarlı görünüyor. M 183’te ise Orcostiriana adı kullanılmış. Salome olarak gelenekselleşmiş olan ismin yerine, böyle nadir görülen bir ad kullanılması oldukça dikkat çekicidir.

bir eşini görmediğim bir kıza sahibim. Ben senin eşin olmak istiyorum. Senin krallığını güçlendirmek için kardeşinden⁵⁶ aşırı bir şekilde nefret ediyordum.”

Bu kurnaz kelimeler günahkâr Krala eriştiğinde, bunlardan çok memnun oldu ve hemen onun ve kızının Filippus’un evinden alınması için emirler verdi. Filippus zorla karısının kendisinden alındığını gördüğünde acı bir şekilde ağladı ve kızına dedi; “Annenin benden zorla alınmasına karşılık, sen babanla kal.” Fakat fahişe ona dedi ki; “Seninle kalmayacağım ama nereye giderse gitsin anneme eşlik edeceğim.” Bunun üzerine her ikisi de Herod’un huzuruna götürülmüş, Herod da onların⁵⁷ gelişinden oldukça memnun olmuştu. Çünkü bir günahkârdı.

Onlar şeytani entrikanın harika sonucunu gerçekleştirdiler. Ve günahkâr Kral her gün onların her ikisi ile birlikte fuhuş yaparak yaşadı. Her nasılsa bazı insanlar onların haberlerini Hirodiya’nın kocası Filippus adına Vaftizci Yahya’nın bilgisine taşıdılar. Şimdi Yahya herkes tarafından peygamber olarak biliniyordu. Ve herkes onu övüyordu. Çünkü o şöyle diyerek insanları eğitiyordu; “Günahlara karşılık olacak meyveler ürünler çıkarın. Çünkü iyi ürün vermeyen her ağaç balta ile kesilip ateşe verilir.”⁵⁸

Yahya Filippus’tan Herod ve Hirodiya’nın kendisini mahvetmesi üzerine aklını kaçırdığı haberini alınca, hemen şöyle diyerek Herod’a bir mesaj gönderdi; “Zekeriya oğlu Vaftizci Yahya sana diyor ki; Ey Herod kardeşin hala hayatta iken onun karısı ile evlenmeye hakkın yoktur.” Herod bu sözleri işittiğinde çok korkmuş ve aklı karışmıştı. Ve hemen Hirodiya’a gitti ve şöyle dedi; “Ey Hirodiya ne yapmalıyız? Bu bizim günahkâr birlikteliğimizin sonudur. Öyleki Vaftizci Yahya’dan bir bilgi getirilmiştir. Ve işte o beni azarlamıştır. Vay başımıza gelenler, çünkü bizim günahlarımız büyük bir şekilde artmıştır ve peygamberin kulağına ulaşmıştır.”

Kötü kadın sonra ona dedi ki; “Ey kralım sen çok yaşa! Deve yününden giyinen Yahya kimdir ki senin gibi kudretli bir hükümdara karşı duruyor ve azarlıyor? O kesinlikle birisinin onun dilini çıkarmasını ve kesmesini hak ediyor.” Ve Herod ona dedi ki; “Biz ne yapabiliriz? Biz bu büyük Peygamberin kınamasına dayanamayız.” Hirodiya cevap verdi ve dedi ki; “Onu buraya çağırt, onu öldüreceğim. Ve biz karşılıklı ilişkilerimize barış içinde devam edeceğiz.” Ve o önceden iğrenç hareketleri ve ahlaksız oyunlarını harekete

56 “Akhaka” (kardeşinden) olarak okundu.

57 Bihima (onların) olarak okundu ve takip eden bütün fiiller ikil olarak yer aldı.

58 Matta 3/8,10

geçirdi. Ve şeytan kalbini Kutsal bir adam olan Mar Vaftizci Yahya'ya⁵⁹ karşı doldurdu ve askerleri sevk etti. Askerler onu yakaladı ve hapsedti.

Hirodiya onu hapisten huzuruna getirtti ve ona dedi; “Ey beni kralımdan ayırmayı isteyen namuslu adam, benimle derdin nedir? Ben Babanın Tanrısı için senden bana bunu tekrar yapmamı rica ediyorum. Sana gerçeği söyleyeyim, eğer benimle ilgili olarak sessiz kalır ve bir başka zaman beni kınamazsan seni hapisten çıkaracağım ve sana büyük iyiliklerde bulunacağım.” Ve Kutsal Mar Vaftizci Yahya ona dedi; Sana söyleyeyim, Ey Hirodiya kocan Filipos hayatta iken Herod ile yaşayamazsın.” Ahlaksız kadın bunları işittiğinde ona karşı öfke kızdı ve ona dedi; “Sen kesinlikle benim ellerimde öleceksin ve senin saçlarını Herod’la birlikte başımı koyduğum yastığıma dolduracağım, başını da kral ile yaşadıklarımızdan sonra yıkandığım yere gömdüreceğim.” Bunun üzerine Yahya ona dedi; “Rabb sana beni öldürmeye izin verecek fakat benim başımı⁶⁰ göremeyeceksin. O benden sonra kalacak ve senin günahını ilan edecek ve bütün dünyada seni utandıracak. Benim haksız katlimle vay başına gelenlere, çünkü senin sonun kendi ellerindedir.”

Sonra o korumalarına dedi; “onu alın ve zindanda zincirlerle korumaya alın. Eğer oradan kaçarsa siz de hayatlarımızı kaybedersiniz.” Ve askerler onu alarak zindana koydular ve zincirlediler. Ve Hirodiya, Herod’u onu öldürmeye teşvik etmeye çabaladı, fakat o, ona dedi ki; “Onu bu şekilde öldüremem. Halk bana karşı ayaklanır ve beni tahttan indirir ve benim aleyhime krallığı kardeşim Filip’den aldığı gibi benden de krallığı alabilecek olan imparatora karşı bir suçlama olarak getirir.” Ve o, Hirodiya’ya dedi; “Bana ona karşı yapabileceğim daha iyi bir yol göster.⁶¹” Hirodiya, ona dedi; “Ben sana bir şey söyleyeceğim, eğer dinlersen onu öldürme fırsatına sahip olacaksın. O; “onu bana söyle” dedi. Ve Hirodiya ona söyle dedi; “Seninle birlikte olan imparatorluk yetkililerini⁶² bir araya topla, bütün üst kademe yetkililerini de davet edeceğin ve senin doğum günlerine de denk düşen bir akşam yemeği ver. Toplantıya katılanlar şen şakrak ve şarap sarhoşu olduklarında ben

59 Bkz. 29. Dip not

60 Arapça metnin ras “kafa” kelimesini sürekli dişil biçimde kullanıyor olması, bütün Sami dillerinin yaratıcılığına oldukça aykırı. Bu durum çalışmanın Mısır kökenli olduğunu ve Yunan veya Kıpti bir kaynaktan yayıldığını, ya da en azından “ΚΕΦΑΛΗ” in dişil biçimde kullanılması Homer’in dilinden etkilenen bir Kıpti tarafından kaleme alındığını kanıtıyor.

61 Bu cümle M 122 de kaybolmuştur.

62 Rusul (elçiler) olarak okundu

en güzel elbiselerini giyinmiş halde kızımı göndereceğim. Ey kralım o güzel yüzü ile senin önünde dans edecek. O dansını bitirdiğinde ona “dile benden ne dilerse” ona sor. Ve sen ona ne dilerse vereceğin üzerine İmparator’un adına yemin edeceksin. O sonrasında senden Yahya’nın başını isteyecek, sen de bu fırsattan istifade onun başını keseceksin.”

Herod Fahişenin yönlendirmesi ile tuzağa düşürüldü. Ve o, güzelliği ve şeytani becerileri sebebiyle sevdiği Hirodiya’nın arzularını gerçekleştirmeye başladı. Hemen o günlerde bir akşam yemeği hazırladı ve İmparatorun Elçiler onun yanında oturuyorlardı. Onlar sarhoş olmaya başladıklarında melun Arcostiana odaya girdi. Üzerinde altın ve gümüş teller, parfüm ve değerli mücevherler vardı. Ve kendisini bütün katılanlara tanıttı. Şeytani arzularla dans etti. Şeytan misafirlerin kalbini onun günahkâr siyasetine uygun kötülük ve ihtirasla doldurdu. Oradakilerin hepsi onu beğendi⁶³ ve Herod memnundu⁶⁴ ve ona dedi; “Dile, benden ne dilerse İmparator Tiberyus Sezar hayatı üzerine yemin ederim ki bütün varlığımın ve krallığımın yarısı olsa bile onu sana vereceğim.”⁶⁵ O annesinin kendisine öğrettiği üzere dedi ki; “Vaftizci Yahya’nın başının bir tepside burada⁶⁶ olmasını diliyorum.” Kral İmparatorun hayatı ile alınmış bir yemin ve yeminini bozamayacağı davetlileri olan misafirleri sebebiyle çok üzgün görünmeye çalıştı.

O bunun üzerine zindana gidip Yahya’nın başını keserek tepsi üzerine koymak üzere celladı gönderdi. Bu Eylül⁶⁷ ayının ikinci günündeydi. Cellat

63 Surra (beğendi, yüzü güldü) olarak okundu

64 Veya; düşündü

65 Hikayenin büyük bir kısmı Markos 4/17-29’a sadık kalınarak alıntılanmış.

66 M 22 de Hadha (Bu) olarak okundu

67 İlul, M 183’te: “Ağustos ayının yirmi dokuzunda” yer almaktadır. Pat. Orient V/454’te yazılı olan Ermeni Synaxarium’un da Vaftizci’nin kafasının kesilmesinin (matem) bayramı Navasard’ın 19’u (29 Ağustos) olarak belirtmiştir. Bu tarih Pat. Orient X/45, 85, 101, 106, 112, 129 ve 131’de yazılı olan Süryani Azizler ve Şehitler Kitabı için de geçerlidir. Aynı yer 53. sayfada yazılı olan Azizler Kitabında da bu bayram 15 Aralık olarak belirlenmiştir. Aynı bayram 54, 69, 94, 103, 109, 117 ve 129 sayfalarda ise 7 Ocak olarak belirlenmiştir. Pat. Orient IV/527-541’de yazılı olan Aziz’in hayatının Yunanca versiyonunda kafanın, Gazze’nin Yunan-Arap takvimlerinde Mart’ın 15’i veya 25’ine tekabül eden Dystros ayının 29’unda kesilmiş olduğu ifade edilmiştir. Bana göre yukarıdaki belirtilen tarihlerin hiçbirinin tarihi değeri yok. 1902’de Jeseuit Delehaye tarafından basılan İstanbul’un Yunan Synaxarium’unda (Col. 934) da Vaftizci Ağustos’un 29’unda katledilmiştir. Vaftizci’nin kafasının kesilmesinin (matem) bayramının Batı’daki

kesik başı Herod'a getirdi. Herod onu kıza, kız da annesine ilettiler. Şimdi Kralın elçileri ve cellatları ona gidip kafasını kesmeden önce Yahya öğrencilerine şöyle demişti; “Benim başımı kesmek için adam göndermiş olan Kralı seyredin. Onlar ellerinde kınından sıyrılmış kılıçlarıyla, fenerleri, lambaları ve silahlarıyla⁶⁸yola çıktılar. Bu saatlerde olanlar, İsa'nın ihanete uğrayacağı gecede gibi olacak. Bana gelince, benim başım kesilecek, tepside gösterilecek, fakat onun temiz kanıyla bütün herkesi temizleyecek Olanın emriyle İsa çarmıha gerilecek; Bana gelince ben mekânıma gideceğim. Fakat benim kafamın kesilmesini emreden Kralın vay başına! Birçok belalarla karşı karşıya kalacak ve İsrail Halkı onun yüzünden dağılacak. Size gelince, korkmayın! Çünkü hiçbir kimse size zarar veremeyecek.” Sonra o ağzını açtı ve akıl erdilemeyen nimetlerinden dolayı şöyle diyerek Tanrı'yı övdü ve yüceltti; “Ben seni övüyorum ve sana hamd ediyorum. Ey görünmeyen Baba, Ey görünen oğul⁶⁹ ve Teselli edici Kutsal Ruh”

Gelin şimdi de kutsanmış Mar Vaftizci Yahya'nın başının hikayesine devam edelim. O Hirodiya'ya getirilmeden önce Kutsal Yahya'nın gözleri açık, kulakları da o anda işitiyordu.⁷⁰Fahişe kesik başın önünde öfke ile şu gelecek cümleleri konuştu; “Ey mel'un! Kralının yüzüne bakmaktan utanmayan ve cevap veren gözlerini bulunduğu yerden çıkaracağım ve tepsiye koyacağım. Krala kardeşinin karısı Hirodiya ile evlenmen hukuksuz bir davranıştır diyen dilini keseceğim. Başındaki saçlarına ve sakallarına gelince onları yolacağım ve karyolamın ayaklarına yerleştireceğim.

O bunları garez ve ahlaksızlıkla söyledi ve Mar Vaftizci Yahya'nın başını elleri arasına alarak ve söylediklerini gerçekleştirmek için elleri ile onu gerdi. Fakat aniden Kutsanmış Yahya'nın başı tepside yükselen saçlarıyla kilitlerinden kurtuldu ve önceden kral ve üst düzey yöneticilerin bulunduğu eğlence odasının ortasına uçtu. Bu birkaç dakikada evin tavanı açılmıştı ve Yahya'nın başı havaya uçmuştu. Hirodiya'ya gelince onun gözleri yerinden fırladı ve yere düştü. Odasının⁷¹ tavanı da üzerine yıkıldı. Ve yer ağzını açtı ve onu boğazına kadar yuttu. Ve canlı olarak cehennem derinliklerine git-

---

farklı kiliselerdeki tarihleri için Smith ve Cheetam'ın Dictionary of Christian Antiquities s. 882-883'e bakınız. Cf. Acta SS, 24 Haziran, s. 701-702.

68 Krş. Yuhanna 18/3

69 Ru'ya (görünen) olarak okundu.

70 Alladhi (ki o...) olarak okundu.

71 Süryanicede yukarı da verildiği gibi “Kaotina”.

ti. Kızı ise delirdi ve akşam ziyafetindeki kap kaçağı parçaladı. Bu delirmiş haliyle bir buz göletine gitti ve onun üzerinde dans etti. Ve Tanrı'nın emriyle üzerinde dans ettiği buz kırıldı ve boğazına kadar buza battı. Askerler çaresizce onu dışarı çıkarmaya çabaladılar. Çünkü Tanrı onun kurtulmasını istemiyordu. Sonra onun kafasını Vaftizci Yahya'nın kafasını kesmek için kullanılmış olan aynı kılıçla kestiler . Sonra bir balık onu ölmüş halde göletin dışına attı⁷². Tanrı ona merhamet göstermesin.

O anda Herod misafirlerinin önünde kalakaldı. Elçisi kendisine bu büyük mucizeleri haber verdiğiğinde hızlıca zindanına çekildi, mübareğin bedenini aldı ve onu Yahya'nın öğrencilerine verdi. Onlarda cesedi alarak Sebaste kasabasına gittiler ve onu Peygamber Elisha (Elyesa)'nın bedeninin yakınına gömdüler.⁷³ Yahya'nın başı ise; Kudüs'ün üzerinde uçtu ve üç yıl şehirde şöyle diyerek ağladı, "Ey Herod! Kardeşin hayatta iken karısı ile evlenmek senin hukuksuzluğundur." Üç yıl ağladıktan sonra o, dünyanın her tarafına Herod'un bu korkunç suçunu haykırarak, ilan ederek ve şu kelimeleri tekrar ederek gitti; "Ey Herod! Hala hayatta iken kardeşinin karısı ile evlenmek senin hukuksuzluğundur."

Yahya'nın başı kesildikten 15 yıl sonra ilan etme işine son verdi ve Humus⁷⁴ kasabasına döndü. Bu kasabadaki güvenilir bir kişi onu aldı ve büyük bir törenle gömdü. Uzun zaman sonra hala günümüze kadar ayakta kalan bir kilise onun üzerine inşa edildi. Kutsal Vaftizci Yahya'nın başı oraya Rabb

72 Apokrif "Herod'un Pilatus'a Mektubu"nda şöyle yazmaktadır: "Kızım Herodias suyun (yani, buzun) üzerinde oynuyordu ve boynuna kadar suyun içine düştü. Annesi onu kurtarmak için kafasını yakaladı ve kafası koptu, su bedenini aldı götürdü. Karım kelle dizlerindeyken orada oturarak ağladı." James, The Apocryphal New Testament, syf. 155-156. Mektubun Süryanice metni Rahmani tarafından düzenlenmiştir. Studia Syriaca, II/17-18.

73 Meşhur coğrafyacı Yakut'un zamanında bile Vaftizci Yahya'nın mezarı Sebaste'de gösterilmiş. (Mu'cem'ul-Buldan. III/33, ter. Wüstenfeld)

74 Bilinen bir kuzey Suriye kasabası. Kelime için "Hims" daha doğru bir okunuş olur. Arap coğrafyacı Yakut (a.g.e II/335) Humus'taki Aziz Yahya Kilisesi'nin dördüncü bir kısmının Arap fetihleri sırasında camiye çevrildiğini belirtiyor. J.R.L.'nin (Crum's Catalogue s. 50) 97 numaralı Kıpti Elyazmasına göre Vaftizci'nin kalıntıları Emesa yakınlarında Gesius ve Isidorus kardeşler tarafından bulunmuştur. Buna paralel daha fazla bilgi için Acta SS, 24 Haziran, syf. 712 ve devamına bakınız.

İsa'nın dirilişinden on beş yıl sonra defnedildi ve günümüze kadar da orada yeraltında varlığını sürdürmektedir.⁷⁵

Kutsal Vaftizci Yahya'nın bedenine gelince bu aziz için bizim bu gün⁷⁶ kutladığımız bir bayramdır ki Samaria Nabulus'u⁷⁷ olarak dört yüz yıldır bilinen Sebaste'de varlığını sürdürmektedir. Sonra Julian isimli putperest bir kral dünyaya hakim oldu. O hâkimiyetinin öncesinde Hıristiyanlığı benimsemişti. Fakat daha sonra Şeytan onun kalbini doldurdu ve Rabbimiz İsa'ya inancı terk etti ve ateşe tapmaya başladı. O her yere içinde tapınılacak putların olduğu mabetler ve ibadet mekânları yapılmasını ve bu mabetlerden birinin de Sebaste Kasabasında Kutsal Yahya'nın bedeninin bulunduğu yere inşa edilmesini ima etti. Her ne ise halk burada kutsal bir bedenin gömülü olduğu gerekçesi ile bu mabette bulunan putlara ibadet emrine karşıydılar.

Onlar bunun üzerine bir toplandılar ve imparatoru burada Kutsal bir adamın bedeninin bulunduğu konusunda bilgilendirerek onların tapınaklarının yapılmasını geciktirdiler. Akabinde imparator onlara şöyle dedi; “Gidin ve (bedenleri) ateşle yakın” Tanrı her nasılsa ateşin Peygamberin tabutunun bulunduğu yerin yakınına ulaşmasına izin vermedi. Fakat aynı ateş o ateşi tutuşturan putperestlerden büyük sayıda kimseyi tüketti ve büyük hazineleri de orada ışığa çıkardı. Tabutlardan birinin üzerinde içerisinde bir adet deri kuşak, deve yününden elbise, cübbe ve iki deri kemer olan bir tekne görülmüştü. O yerde bulunan inananlar hemen bu tabutların Vaftizci Yahya ile Peygamber Elisha (Elyesa)'ya ait olduğunu⁷⁸ anladılar. Ve onlar onları oradan nakletmeyi düşündüler, fakat habis İmparatorun korkusundan yapamadılar⁷⁹. Daha sonra

75 Bu nedenle yazar ya altıncı yüzyıldan önce ya da Vaftizci Yahya'nın olduğu söylenen kellenin İstanbul'a gönderildiği zamanlarda yazıyor olmalı. Bkz. Barsalibi, Treatise Against the Melchites ve benim oradaki s. 43-44 deki açıklamam. Yazarın eseri kaleme aldığı dönemde elimizde olan hikayeye göre, ki buna inanmak durumundayız, M.S. 385 - 395 yılları arasında Aziz'in kafası hala Emesa'daydı.

76 Bu sebeple, burada mevcut olan tarih Serapion tarafından söylenmiş veya yazılmış olan bir çeşit vaaz ya da methiye.

77 “ki Samaria Nabulus'u” ibaresi yalnızca M. 22'de değil, M. 183'de yer aldı ve görünüşe göre en son kopyalayan tarafından eklenmiştir. M. 22'de herhangi bir boşluğun olmadığı önceki bölümlerden birinde aynı ibare yine eksik olmasına rağmen genel olarak hikayenin daha modern ve düzeltilmiş halini temsil eden M. 183'te mevcuttur.

78 Çoğul olarak Hiya (o) okundu. Arapça cümlelerin oluşumu, metnin Süryani veya Yunan kökenli olduğunu belirtiyor.

79 Bu Theodoret'in ifadeleriyle çelişkilidir, çünkü o azizin tabutunun kırık olduğu-

Tanrı diğerlerinden daha perişan bir ölümle onu yerle bir etti. Dindar kişiler oraya toplandı ve “Bu günlerde İskenderiye Patriği Athanasius’tan⁸⁰ başka bunlara dikkat edecek muteber kimse yoktur” denilmesi sebebiyle iki tabutu İskenderiye’ye Kutsal Papa Patrik Athanasius’a getirmek niyetiyle denize taşıldılar.

Onlar denize ulaştıklarında İskenderiye’ye giden bir gemi buldular ve tabutlarla bu gemiye bindiler. Denizde bir müddet yolculuk yaptılar ve İskenderiye kıyılarına indiler. Fakat onlar meseleyi hiçbir kimseye ifşa edemiyorlardı, çünkü zaman bunun için uygun değildi. Bu yüzden doğruca Patriğe gittiler ve ona gelişen olayları ve Kutsal Ruhla bu tabutları nasıl ona getirdiklerini anlattılar. Patrik onlarla olmaktan ziyadesiyle memnundu. Ve geceleyin kardeşi ile birlikte gemiye giderek kalıntıları bir başörtüsüne koyup birlikte onları getirdiler. Patrik onları kardeşi le birlikte evinde bir yere yerleştirdi ve onların nerede olduğunu bir başkasına da açıklamadı. Ve bu Kilise Babası Vaftizci Yahya için bir kilise yapmaya niyetlendi, ancak uğursuzların⁸¹ çıkardığı sıkıntılar sebebiyle bunu hayata geçiremedi.

Cesetler bu sebeple Patrik Athanasius’un gizlice yerleştirdiği saklı mekânda⁸² onun ölüm zamanına kadar kaldı. Onun ölümünden sonra yerin gizlenmesi Aziz Peter’e⁸³ devredildi. Onun ölümünden sonra papalık tacını ben aciz Kilise Babanız Serapion’u⁸⁴ bu Piskoposluğa kendimde bir marifet olmaksızın takdis eden Peder Timoty⁸⁵ giydi.

Onun ölümünden sonra da mezarın gizlenme işi halen Patriklik Makamında oturan Papa Theophilus⁸⁶’a geçti. Onun zamanında Tanrının lüt-

---

nu, cesedinin yakıldığını ve küllerinin saçıldığını anlatır. *Pat. Gr. LXXXII. 1091.*

80 Athanasius 328-373 yılları arasında İskenderiye Patriği idi.

81 Ariuşçular.

82 Burada kullanılan kelime “fiskiye” anlamındadır. Vaftiz havuzu anlamına gelebilir mi?

83 373 – 380 yılları arasında Athanasius’un yerine geçen, II. Peter.

84 Peter’in 380 - 385 yılları arasında yerine geçen Timohy.

85 Ben Mısırda bir kasabada piskopos olduğu aşikar olan Serapion’un kimliğini sorgulayamam. Kronolojik sebeplerden dolayı Thmuis Piskoposu Skolastik Serapion veya Tentyra Piskoposu Serapion olup olmadığı kesin değildir.

86 Theophilus 385 – 412 yılları arasındaki İskenderiye patriğiydi. Mesih’in Mısır’a uçuşu ve kutsal ailenin o ülkedeki yaşam tarzını anlatan Apokrif bir vizyon görüşüne inanılır.. Cf. Baumstark, *Gesch. D. Syr. Lit. P. 70*, and *Syr. MS. Mingana, No. 5 ff. 1-18b* ve *No. 39 ff. 56b-70b*, her ikisi de Birmingham’daki Rendel Har-

fü arttı ve inanç dindar Teodosius⁸⁷ zamanı boyunca kuvvetlendi. Tanrı İmparator ve Patrikliği sevgi bağı ile birleştirdi. Önceki İmparator hazinelerin olduğu tapınakların, özellikle de bol sayıda altın ve gümüşün bulunduğu İskenderiye'nin büyük tapınağının önündeki engelleri kaldırmıştı. Ve dindar Teodosius Patriği bütün bu hazinelerin yöneticisi yaparak onurlandırdı ve ona dedi ki; Ey Papa Theophilus bu hazineleri al ve onlarla bu kasabadan Asuan'a⁸⁸ kadar bütün kiliseleri Tanrı ve azizlerinin şerefine tezyin edin." Bundan sonra o, kiliseler inşa etmeye başladı. İnşa edilecek ilk kilise büyük şehir İskenderiye'de Kutsal Mar Vaftizci Yahya'nın ismini taşıyan kiliseydi. O onu süsledi ve büyük bir kilise yaptı, Kutsal Mar Vaftizci Yahya'nın vücudunu içine yerleştirmeyi temenni etti. Onu tamamen bitirdiğinde onun kutsanmasını⁸⁹ düşündü ve derhal yetkisi altındaki bütün piskoposları kilisenin kutsanması için toplanmaya gönderdi.

Davet ben acize de gönderildi. Ve ben diğer piskoposlarla birlikte İskenderiye Papası⁹⁰Baba Theophilus'a gittim. Bütün piskoposların İskenderiye'e yaklaştıkları kendisine bildirildiğinde sayısız ganimet bulmuş biri gibi bizimle hoşnut oldu. Bizi karşılamak için şehirdeki bütün din adamları kendisine eşlik ettiği halde dışarı çıktı. Biz şehre girdik ve onunla birkaç gün geçirdik. Bundan sonra o kiliseyi kutsamaya⁹¹ başladı ve bizi aldı ve onu bize gösterdi⁹². Biz orada harikulade yapılar⁹³ bulduk. Ve o bize dedi ki; "Ey Çocuklarım! bu yer kendi zamanında gerçekleştirilemeyen Athanasius'un kararı ile planlamıştır." Papa Theophilus ilave etti; "Ben sadece diyakos iken ve ona hizmet ettiğim dönemlerde onunla birlikte yürüyordum ve o bu yere geldiğinde bana dedi ki; "Ey evladım Theophilus! Eğer sen bir fırsat bulursan bu yere Mar Vaftizci Yahya adına bir kilise inşa et ve kemiklerini de içine yerleştir. Ve ben bu yer inşaatı yaptıktan sonra Tanrı adamı Papa Athanasius'un söylemlerini

---

ris Kütüphanesinde bulunmaktadır.

87 Teodosius 395 yılında öldü.

88 Veya Assuan. Mısır'ın yukarı bölgesinde yer alan ve Nubia eyaletinin başkenti olan ve antik dönemde (Fillerin arazisi) anlamında Yebu olarak bilinen kasabadır. Elephantine adasını da içerir, Yunan zamanlarında ise Syene olarak bilinirdi.

89 Bitakrisiha olarak okundu.

90 Papa kelimesi ilk dönemlerde Roma patriklerine değil İskenderiye Patriklerine verilen isimdi.

91 Bitakris olarak okundu.

92 Arana (bize gösterdi) olarak okundu.

93 Abniatan (binalar) olarak okundu.

hatırladım. Özellikle Papa'mın Tanrı için bir ev yapmak isteyen, ama bunu katılmış olduğu birçok savaş nedeniyle gerçekleştiremeyen Peygamber Davut gibi olduğunu düşündüğümü hatırladığımda ki; Tanrı ona şöyle demişti; "Sen benim için bir ev inşa etmeyeceksin, fakat senin soyundan gelecek birisi benim için inşa edecek"⁹⁴ Ve bu da Süleyman'dır. Ben putperestlere karşı savaşı bitirdiğimde gündüzün yıldızı Kutsal Mar Vaftizci Yahya adı altında olan bu kiliseyi inşa etmeye kendimi yeterli gördüm.

Haziran ayının ikinci günü geldiğinde o bizi cesedin yerleştirildiği yere götürdü. Ve biz doğru yeri bilemedik, fakat gece duasından sonra Tanrı o yeri ona gösterdi. Ve O cesedi dışarı getirdiğinde şehirde bulunanların tamamını çağırdı ve onlar fenerler ve lambalarla ona eşlik ettiler sanki gece gündüz gibi aydınlanmıştı. O Piskoposlara tabutu başlarını üzerinde taşımaya izin verdi ve Patrik de onların önünde idi. Ve biz tabutu büyük bir geçit töreni ile kiliseye götürürken diyakoslar görkem ve haşmetle ilahiler okuyorlardı. Biz içeri girdiğimizde Patrik tabutu kendi eline aldı, onu kucakladı ve bütün halka daha sonra kilisede sunağın köşesindeki sandalye üzerine yerleştirdiği kutsal bedenle kutsanma izini verdi. O devamında aynı gün içinde kiliseyi takdise hazırladı. Ve biz ekmek- şarap ayini dedik ve bizim hepimiz sakramenti (ekmek-şarabı) patrikten aldık. Bu da Baouna⁹⁵ ayının ikinci günüydü.

Bundan sonra patrik bize elveda dedi ve biz kasabayı terk ettik, her birimiz Tanrının esenliği ile kendi bölgesine gitti. Amin⁹⁶. Ve kutsal

94 1. Tarihler 28/3,6; krş. Samuel 7/13; 1. Krallar 5/3

95 M. 183'te Haziran (June)'dır. Kıpti ayın ikinci günü olan Bauna bizim 27 Mayısımıza denk gelmektedir. Kıpti Arap Fenomenolojisinde(Pat. Or. X. 204) Vaftizcinin (Yahya'nın kemiklerinin bulunmasının bayramı, aslında Bauna'nın ikinci gününe ya da 27 Mayıs'a denk gelmektedir.) Sebaste tarafından Athanasius'a gönderilen Vaftizci Yahya'nın sözde kalıntılarını saklamak için İskenderiye'de bir kilise inşa edildiği Rufinus tarafından ispatlanmıştır. *Hist. Eccl. XI. 28; Theodoret, Hist. Eccl. LII. 3; Theophanes, Chronographia, i. 117*(edit. Classen). Böylece İskenderiye'de Serapis Tapınağının bulunduğu yerde Büyük Teodosyus tarafından bir kilisenin inşa edilmiş ve Arcadius hükümrانlığında bitirilmiş olması tarihi bir gerçek gibi görünmektedir. Diğer taraftan, kilisede Aziz'in (Yahya'nın) kemiklerinin bulunduğunu ileri sürmek bana yanlış geliyor. Bkz. Barsalibi, *Treatise Against the Melchites*, s. 43, ve daha geniş bilgi için bkz. Smith's and Cheetam's *Dictionary of Christian Antiquities*, i. 881-884. Acta SS'nin 24 Haziran sayıs (s.711-808) Vaftizcinin (Yahya'nın) kalıntılarının tarihi ile ilgili geleneklerden oluşan geniş bir bilgi hazinesi içermektedir.

96 Hikâye burada sona eriyor.

Mar Vaftizci Yahya'nın bedeni Rab İsa Mesih'in inananlarında mucizelere ve inanılmaz şifalara yol açtı. Ey şimdi ve sonsuza dek tek bedende bir olan Baba Oğul ve Kutsal Ruh, yücelik, şan ve güç sadece sendedir.